

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจ
โรงแรมและที่พักของผู้ประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่
ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยส่งผ่านความได้เปรียบในการแข่งขัน

Causal Relationship of Entrepreneurial Orientation on Impact Assessment of
Hotel and Accommodation Business of Entrepreneurs in Pattaya City
Chonburi Province under the Crisis of the Spread of the Covid-19 Virus
by passing on Competitive Advantages

วรารัตน์ จีระภฏานันต์¹ และศักดิ์ชัย เศรษฐ์อนวัช²

Varadorn Jeerapattranant¹ and Sakchai Setarnawat²

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ประเทศไทย

¹ Doctoral student management branch, Faculty of Business Administration, Burapha University, Thailand

² Assistant Professor Dr. Lecturer in Tourism Management, Faculty of Business Administration, Burapha University, Thailand

E-mail: varadorn.nod@gmail.com, sakchais@buu.ac.th

Received: Apr 20, 2023; Revised: May 2, 2023; Accepted: May 9, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ที่มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบในการแข่งขัน และ 2) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ใช้การวิจัยเชิงพรรณนา มีกลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการ ผู้เป็นเจ้าของกิจการ และผู้บริหารหรือผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจที่ประกอบธุรกิจประเภทโรงแรมและที่พักขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 360 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์สถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความแปรปรวน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน ด้านการเผชิญความเสี่ยง ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการทำงานเชิงรุก และด้านความสามารถในการแข่งขัน ตามลำดับ และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขันโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ซึ่งด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการสร้างความแตกต่าง และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการประเมินผลกระทบของธุรกิจได้ร้อยละ 63.9 โดยคุณลักษณะผู้ประกอบการ และความได้เปรียบในการแข่งขัน มีอิทธิพลต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้ประกอบการ ความได้เปรียบในการแข่งขัน การประเมินผลกระทบของธุรกิจ

Abstract

The objectives of this study were (1) to study the Entrepreneurial orientation hat influence Competitive advantage and (2) to study the characteristics of entrepreneurs and Competitive Advantage Influencing Impact Assessment of Hotel and Accommodation Businesses amid the COVID-19 Pandemic Crisis Using Descriptive Research The samples were entrepreneurs, business owners and executives or decision-makers who operate businesses in the category of hotels and accommodation for small and medium sized businesses operating in the Pattaya City area. Chon Buri Province, 360 people used a questionnaire developed from a literature review as a tool used to collect data. statistical analysis By finding the mean, frequency, percentage, standard deviation and variance. Data were analyzed using Structural Equation Modeling (SEM) techniques using a statistical significance level of 0.05. The findings revealed that Entrepreneurs' opinions about entrepreneurial characteristics were at a high level with an average of 4.17. The aspect with the highest level of opinion was the independence in management. faced with risks proactive work and competitiveness, respectively, and the level of opinions about the overall competitive advantage was at the highest level with an average of 4.29, the aspect with the highest level of opinion is the cost leadership aspect quick response aspect differentiation aspect and market-oriented aspects, respectively. The results of the hypothesis testing showed that the developed model was consistent with the empirical data and all variables could together explain the variance of the business impact assessment of 63.9 percent and competitive advantage Influencing business impact assessments statistically significant.

Keywords: Entrepreneurial Orientation, Competitive Advantage, The Business Impact Assessment

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างมากถือเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยตลอดหลายปีที่ผ่านมา โดยในปี 2562 รายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 3.0 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 17.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) โดยแบ่งเป็นรายได้ของการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมูลค่า 1.91 ล้านล้านบาท และรายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศ 1.08 ล้านล้านบาท โดยการท่องเที่ยวนั้นยังส่งผลดีไปถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจการขายของที่ระลึก ธุรกิจการขนส่ง เป็นต้น ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างมากโดยเฉพาะชาวจีนตลอดช่วงที่ผ่านมา สังเกตได้จากตัวเลขชาวจีนที่เดินทางมาประเทศไทยเพิ่มจำนวนกว่าเท่าตัว จาก 4.61 ล้านคนในปี 2556 กลายเป็น 8.82 ล้านคนในปี 2559 ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 36.7 เป็นชาวจีนช่วงอายุตั้งตัวสร้างฐานะ 25-34 ปี และ “พ่อยา” กลายเป็นหนึ่งจุดหมายสำคัญของชาวจีนที่เดินทางมาประเทศไทย ด้วยตัวเลขเฉลี่ยปีละ 1.16 - 2.03 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 ของชาวจีนทั้งหมดที่เดินทางมาประเทศไทย (TerraBKK, 2561) เนื่องจากพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวยอดนิยมแห่งหนึ่งของประเทศไทยที่อยู่ในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอันดับ 2 ของประเทศ ในปี 2562 ที่ผ่านมามีรายได้จากการท่องเที่ยวมากถึง 240,000 ล้านบาท (มัทนิน มณีขาว, 2563) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงลักษณะที่ตั้งอยู่บริเวณอ่าวไทยทำให้สามารถเที่ยวได้ทั้งทางบก ทางทะเล รวมถึงเกาะต่างๆ และยิ่งไปกว่านั้นเมืองพัทยานั้นมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในยามกลางวัน และยามค่ำคืน อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นปี 2563 การท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้ทั่วโลกมีการออกมาตรการจำกัดการเดินทาง โดยในส่วนของประเทศไทย ภาครัฐมีการประกาศล็อกดาวน์เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ในช่วงไตรมาส 2 และ 3 ของปี 2563 ไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจนทำให้ไตรมาส 4 ปี 2563 ได้มีการอนุญาตให้นักท่องเที่ยว

ชาวต่างชาติประเภท Special Tourist VISA (STV) เดินทางเข้าประเทศไทยได้ แต่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาเที่ยวไทยได้เพียง 10,822 คน ส่งผลให้ในปี 2563 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย 6.7 ล้านคน ลดลงจากปี 2562 ถึงร้อยละ -83.2 ต่อปี และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียง 3.3 แสนล้านบาท ลดลงร้อยละ -82.6 ต่อปี ซึ่งเป็นการหดตัวสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และจากที่เคยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติถึง 1.91 ล้านล้านบาทในปี 2562 ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เศรษฐกิจไทยในปี 2563 หดตัวลงถึงร้อยละ -6.2 ต่อปี (กาญจนา จันทะจิต และคณะ, 2022)

เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ และเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออก กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงถือเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ (สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ, 2562) ซึ่งผลจากวิกฤตการณ์โควิด-19 ทำให้เมืองพัทยามีการประกาศมาตรการ Lock Down หรือการปิดเมือง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2563 ส่งผลกระทบอย่างมากต่อบรรดาธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กที่ต้องทยอยปิดกิจการ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เมืองพัทยาที่ก่อนหน้านี้ที่คึกคักไปด้วยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมาถึงนักท่องเที่ยวชาวไทย แต่ปัจจุบันในเมืองพัทยากลับเงียบเหงาแบบไม่เคยเป็นมาก่อน สะท้อนให้เห็นว่าภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างหนักและรุนแรง ผู้ประกอบการท่องเที่ยวต่างยอมรับว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในครั้งนี้ ถือว่ามีความรุนแรงต่อธุรกิจมากที่สุด ในอดีตการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส การปิดสนามบิน หรือเหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อปี พ.ศ. 2554 ผลกระทบที่เกิดขึ้นยังไม่รุนแรงเท่าที่เผชิญอยู่ในขณะนี้ เพราะเหตุการณ์ครั้งนี้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อทุกภาคธุรกิจ และไม่สามารถประเมินได้ว่าเหตุการณ์นี้จะจบลงเมื่อใด (มัทนิน มณีขาว, 2563) โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมและที่พักที่เป็นธุรกิจหลักในการให้บริการนักท่องเที่ยวในเมืองพัทยาที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักจากจำนวนการเข้าพักที่ลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากมกราคม 2563 ที่ยอดผู้เข้าพักลดลงจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 60 กุมภาพันธ์ลดลงร้อยละ 90 และมีนาคมพบว่ายอดผู้เข้าพักเป็น 0 (มติชนออนไลน์, 2563)

ดังนั้นจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อที่เกิดขึ้นต่อองค์กรโดยเฉพาะในภาคส่วนของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวิกฤตการณ์นี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ความได้เปรียบในการแข่งขัน และส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ซึ่งเป็นประโยชน์ในอนาคตในการช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พักขนาดกลางและขนาดย่อมมีความพร้อมมากขึ้นที่จะเตรียมรับมือกับสถานการณ์ต่อไป รวมไปถึงถึงเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ที่มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบในการแข่งขัน
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักของผู้ประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยส่งผ่านความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ คุณลักษณะผู้ประกอบการ 5 ด้าน (Dess, Lumpkin & Taylor, 2005) ได้แก่ ความเป็นอิสระในการบริหารงาน การสร้างนวัตกรรม การทำงานเชิงรุก ความสามารถในการแข่งขัน และการเผชิญกับความเสี่ยง

ตัวแปรส่งผ่าน (Mediator Variable) คือ ความได้เปรียบในการแข่งขัน 4 ด้าน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542) ได้แก่ การเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง การตอบสนองอย่างรวดเร็ว และการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน

ตัวแปรตาม (dependent Variables) คือ การประเมินผลกระทบของธุรกิจ (Kaplan & Norton , 1996)

2. ขอบเขตด้านประชากร

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ ผู้เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ตัดสินใจแทนที่ประกอบธุรกิจประเภทโรงแรมและที่พักขนาดกลางและขนาดย่อม (จำนวนห้องพักน้อยกว่า 150 ห้อง) อ้างอิงจากเกณฑ์การแบ่งขนาดของโรงแรมตามจำนวนห้องพักของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (2558) ที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 2,195 แห่ง

โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ ตามแนวคิดของ Hair, Black, Babin and Anderson (2010) ซึ่งจากการประเมินตามกรอบแนวคิด พบว่า มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 20 ตัวแปร ดังนั้นขนาดตัวอย่างจึงควรมีค่าเท่ากับ $20 \times 20 = 400$ ตัวอย่าง แต่เนื่องจากมีความไม่ครบถ้วนของข้อมูลการตอบแบบถามของกลุ่มตัวอย่างบางรายทำให้มีจำนวนแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์เพียง 360 ตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

3. ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2564

4. ขอบเขตด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการ ผู้เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ตัดสินใจที่ประกอบธุรกิจประเภทโรงแรมและที่พักขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 360 แห่ง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา จากการหาค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความแปรปรวน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5. ขอบเขตด้านการตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดัชนีสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index หรือ IOC) ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และผู้วิจัยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach' s Alpha Coefficient) ในการประเมินความสอดคล้องภายใน ความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้ของแบบสอบถาม ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.922 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (Hair et al., 2014) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถามต้องมีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (Everitt & Skrondal, 2010) ถือว่าแบบสอบถามนี้มีความน่าเชื่อถือได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักของผู้ประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยส่งผ่านความได้เปรียบในการแข่งขัน ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณลักษณะผู้ประกอบการกับความได้เปรียบในการแข่งขัน ไว้ดังนี้ Utami, A. K., and Wilopo, S. (2018) พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ความเป็นตัวเอง ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง การทำงานเชิงรุก และความก้าวร้าวในการแข่งขัน ส่งผลต่อเชิงบวกต่อความได้เปรียบในการแข่งขัน และคุณลักษณะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Qosasi, A., et al. (2019) พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการด้านการสร้างนวัตกรรม การทำงานเชิงรุกและการเผชิญกับความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน นอกจากนี้ภัทริกา ชินช่วง (2020) พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ประกอบการต่างให้ความสำคัญในด้านการสร้างนวัตกรรม การทำงานเชิงรุกและการเผชิญกับความเสี่ยง

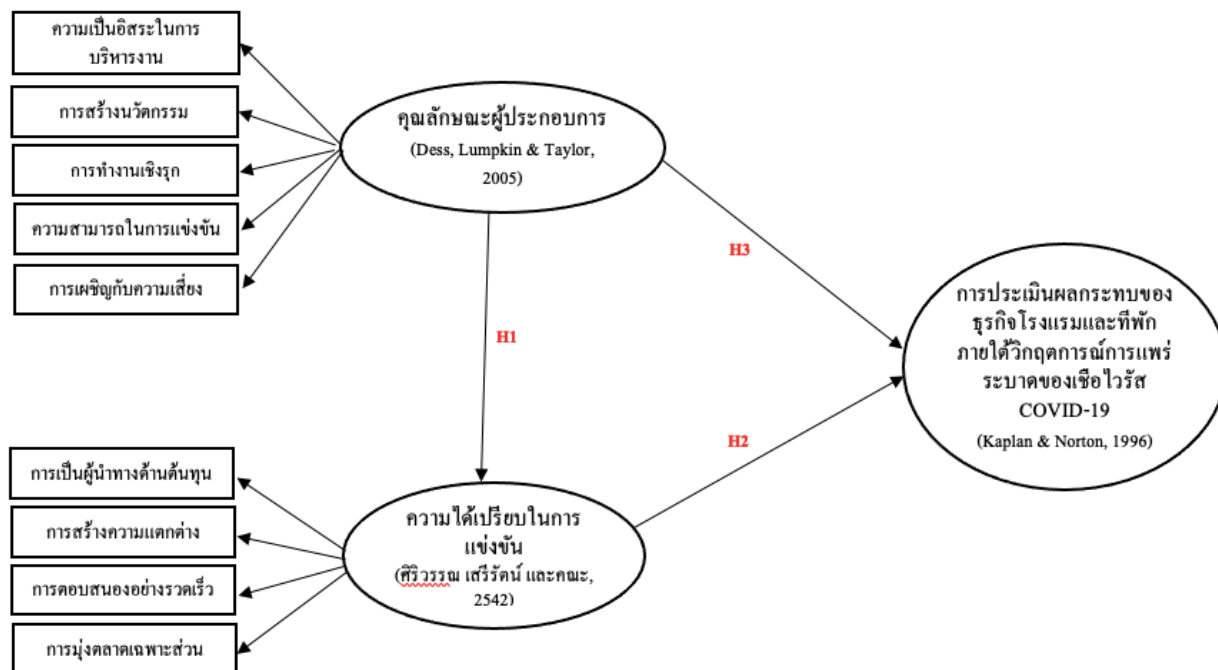
2. คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกและอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ได้มีนักวิจัยหลายท่านศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณลักษณะของผู้ประกอบการกับการประเมินผลกระทบขององค์กร ไว้ดังนี้ Galbreath, J., et al. (2020) พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลประกอบการขององค์กร สอดคล้องกับ Andriyanto, I., et al. (2019) พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการด้านความมีนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง และด้านการทำงานเชิงรุกมีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร นอกจากนี้ยังสนับสนุนด้วยงานวิจัยของ วราวุธ ศิรินนท์ และระบิล พันภัย (2020) ได้พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยคุณลักษณะของผู้ประกอบการด้านการทำงานเชิงรุก ส่งผลต่อการดำเนินงานของกิจการมากที่สุด และความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจมากที่สุด

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบประเด็นด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการประเมินผลกระทบหรือผลประกอบการของธุรกิจ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านต่างให้ความเห็นไว้ว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการประเมินผลกระทบหรือผลประกอบการของธุรกิจ โดยผ่านตัวแปรคั่นกลาง คือ ปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน ดังผลงานวิจัยของ Kiyabo, K., & Isaga, N. (2020) พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านตัวกลางคือความได้เปรียบทางการแข่งขัน และยืนยันได้จากผลงานวิจัยของ Hidayatullah, S., et al. (2019) ที่พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อผลประกอบการด้านการตลาดโดยส่งผ่านตัวกลางคือความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยคุณลักษณะผู้ประกอบการด้านการทำงานเชิงรุก การสร้างนวัตกรรม และการเผชิญความเสี่ยงเป็นปัจจัยที่ทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ และผ่านไปได้ด้วยดี

3. ความได้เปรียบในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจ ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความได้เปรียบในการแข่งขันกับการประเมินผลกระทบของธุรกิจ ไว้ดังนี้ ณัฐวุฒิ แสนขันติวิโรจน์ และสุมาลี รามัญ (2021) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจ โดยความสามารถของผู้ประกอบการจะเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้ประกอบการธุรกิจรับมือก่อสร้างเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันและสามารถส่งผลต่อผลการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะเดียวกัน วราวุธ ศิรินนท์และ ระบิล พันภัย (2020) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ ในขณะที่ Ibrahim, N. M. N., & Mahmood, R. (2016) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และคุณลักษณะผู้ประกอบการสามารถส่งผลทางอ้อมต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผ่านตัวแปรกลาง

คือความได้เปรียบทางการแข่งขันอีกด้วย เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ วรายุ ศิริรินทร์, และระบิล พัน ภัย. (2020) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจมากที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักของผู้ประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยส่งผ่านความได้เปรียบในการแข่งขัน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงถึงโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์และอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฝงภายในโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ ด้วยกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการ (Dess, Lumpkin & Taylor, 2005) ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักเมืองพัทยา (Kaplan & Norton, 1996) ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยส่งผ่านตัวแปรความได้เปรียบทางการแข่งขัน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542)

ผลการศึกษา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ และข้อมูลส่วนตัวของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 5 ปี - ต่ำกว่า 10 ปี และมีห้องพักให้บริการไม่เกิน 59 ห้อง

1.2 ผู้ประกอบการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน และรองลงมา พบว่า

ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเผชิญความเสี่ยง ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการทำงานเชิงรุก ด้านความสามารถในการแข่งขัน และด้านการเผชิญกับความเสี่ยง ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการทำงานเชิงรุก ด้านความสามารถในการแข่งขัน และด้านการเผชิญความเสี่ยง

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน	4.28	0.499	มากที่สุด
ด้านการสร้างนวัตกรรม	4.18	0.516	มาก
ด้านการทำงานเชิงรุก	4.10	0.559	มาก
ด้านความสามารถในการแข่งขัน	4.08	0.594	มาก
ด้านการเผชิญความเสี่ยง	4.19	0.521	มาก
รวม	4.17	0.425	มาก

1.3 ผู้ประกอบการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขันโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง การตอบสนองอย่างรวดเร็ว และการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเกี่ยวกับด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน ด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน	4.35	0.451	มากที่สุด
ด้านการสร้างความแตกต่าง	4.25	0.500	มากที่สุด
ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว	4.31	0.428	มากที่สุด
ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน	4.25	0.475	มากที่สุด
รวม	4.29	0.367	มากที่สุด

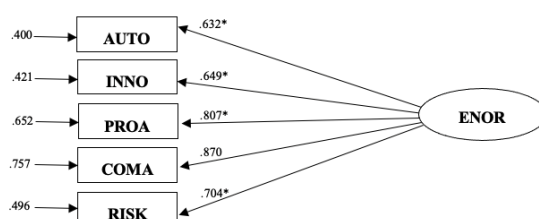
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน

โดยก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปรก่อนด้วยการทดสอบการแจกแจงของตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่าตัวแปรทุกตัวที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สมการเชิงมีค่าความเบ้ระหว่าง -.449 ถึง .498 และมีค่าความโด่งระหว่าง -0.944 ถึง 0.720 แสดงว่าตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงแบบปกติ เนื่องจากไม่มีตัวแปรใดที่มีค่าความเบ้เกินกว่า 3 และไม่มีตัวแปรใดที่มีความโด่งเกินกว่า 10 จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักของผู้ประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ด้วยสถิติสหสัมพันธ์ (Correlation) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .205 ถึง .718 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดที่ได้มีค่าน้อยกว่า .90 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป จะเกิดปัญหาร่วมเส้นตรงพหุนอกจากนี้ยังทำการทดสอบตัวแปรว่ามีเพียงพอที่จะทำการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเดียวกันหรือไม่ ด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity ตรวจสอบค่า KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) พบว่า มีค่า Chi-square เท่ากับ 2544.920 (df =

120 และ p มีค่าน้อยกว่า 0.001) แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้มีความแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) ซึ่งมีค่าใกล้ 1 ($KMO = .920$) แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต่าง ๆ มีเพียงพอและมีความสัมพันธ์กัน มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

2.1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของโมเดลการวัด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis, CFA) เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะผู้ประกอบการ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักเมืองพัทยา ดังนี้

2.1.1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะผู้ประกอบการ (ENOR) พบว่า โมเดลการวัดกลยุทธ์คุณลักษณะผู้ประกอบการ (ENOR) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน (AUTO) ด้านการสร้างนวัตกรรม (INNO) ด้านการทำงานเชิงรุก (PROA) ด้านความสามารถในการแข่งขัน (COMA) และด้านการเผชิญความเสี่ยง (RISK) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 2

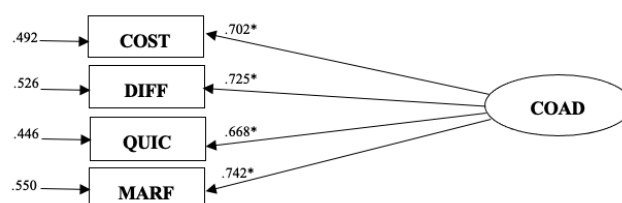

Chi-square = 9.974, df = 5, p-value = .076, Chi-square/df = 1.995,

GFI = .989, AGFI = .967, CFI = .993, RMSEA = .043, RMR = .005, NFI = .987

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงความตรงเชิงโครงสร้างของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

2.1.2. การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของความได้เปรียบในการแข่งขัน (COAD) พบว่า โมเดลการวัดกลยุทธ์ความได้เปรียบในการแข่งขัน (COAD) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน (COST) ด้านการสร้างความแตกต่าง (DIFF) ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว (QUIC) ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน (MARF) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 3

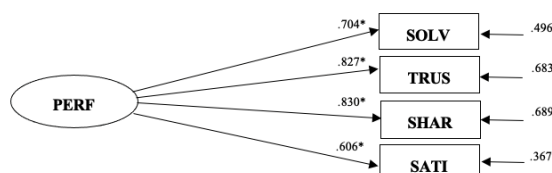

Chi-square = 4.635, df = 2, p-value = .099, Chi-square/df = 2.318,

GFI = .994, AGFI = .969, CFI = .994, RMSEA = .048, RMR = .004, NFI = .989

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงความตรงเชิงโครงสร้างของความได้เปรียบในการแข่งขัน

2.1.3. การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พัก (PERF) พบว่า โมเดลการวัดกลยุทธ์การประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พัก (PERF) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ สถานประกอบการของท่านสามารถแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนของลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการของลูกค้า (SOLV) ลูกค้าให้ความไว้วางใจในบริการใหม่ ๆ ที่สถานประกอบการของท่านเสนอขาย (TRUS) สถานประกอบการของท่านสามารถเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดและสามารถรักษาสวนแบ่งทางการตลาดได้อย่างมั่นคง (SHAR) และลูกค้าแสดงความพึงพอใจในการรับบริการจากสถานประกอบการ (SATI) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 4

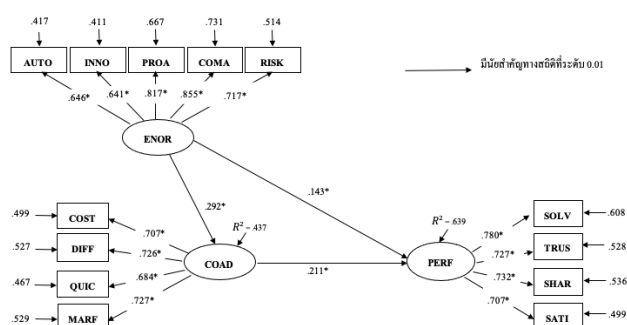

Chi-square = .668, df = 2, p-value = .716, Chi-square/df = .334,

GFI = .999, AGFI = .995, CFI = 1.000, RMSEA = .000, RMR = .003, NFI = .999

ภาพที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงความตรงเชิงโครงสร้างของการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พัก

2.2. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling : SEM) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในโมเดลเชิงสาเหตุว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักของผู้ประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยส่งผ่านความได้เปรียบในการแข่งขัน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 5

Chi-square = 156.704, df = 137, p-value = .120, Chi-square/df = 1.144,

GFI = .960, AGFI = .939, CFI = 0.995, RMSEA = .020, NFI = .960

ภาพที่ 5 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อตัวแปรผล

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล					
	COAD			PERF		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
R ²			.437			.639
ENOR	.292**	-	.292**	.143*	.062*	.205*
COAD	-	-	-	.211*	-	.211*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากภาพที่ 5 และตารางที่ 2 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักเมืองพัทยา ซึ่งอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ มีอิทธิพลต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยสามารถสรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 1 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .292 เนื่องจากคุณลักษณะผู้ประกอบการด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการทำงานเชิงรุก ด้านความสามารถในการแข่งขัน และด้านการเผชิญกับความเสี่ยง ล้วนเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับธุรกิจนั้น ๆ ช่วยให้สถานประกอบการสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ และผ่านพ้นไปได้ด้วยดี อีกทั้งยังเป็นส่วนทำให้ผลิตภัณฑ์ขององค์กรมีคุณภาพที่ดีเหนือกว่าคู่แข่งในตลาดคล่องกับงานวิจัยของจันทิมา พรหมเกษ และคณะ (2562) ที่พบว่า ศักยภาพผู้ประกอบการสมัยใหม่มีผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนควรให้ความสำคัญกับศักยภาพผู้ประกอบการเป็นอันดับแรก เนื่องจากผู้ประกอบการต้องทำหน้าที่ตัดสินใจ กล้าเสี่ยง สรรหาปัจจัยการผลิต สร้างนวัตกรรม สร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโดยใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับโอกาสทางธุรกิจทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

2. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ และความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยสามารถสรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 2 และ สมมติฐานที่ 3 ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ความได้เปรียบในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 พบว่า ความได้เปรียบในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .211 เนื่องจากความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน ด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ล้วนเป็นเครื่องมือสำคัญที่สถานประกอบการสามารถวัดและประเมินผลกระทบในดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรในมุมมองด้านลูกค้า ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าความได้เปรียบในการแข่งขันของสถานประกอบการนั้นถือเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้สถานประกอบการสามารถประเมินสถานการณ์ กำหนดเป้าหมายของธุรกิจ เพื่อพัฒนาให้สถานประกอบการของตนเองสามารถความได้เปรียบเหนือคู่แข่งในตลาดได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สถานประกอบการสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรได้ตรงกับความต้องการของลูกค้า แก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ และสามารถเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดมากยิ่งขึ้น สอดคล้อง

กับ รัฐนันท์ พงศ์วิทธิธรร และสุรัชย์ อุดมอ่าง (2554) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม

สมมติฐานที่ 3 คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก และ อิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการประเมินผลกระทบของธุรกิจโรงแรมและที่พักภายใต้วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .143 และ .062 ตามลำดับ เนื่องจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความเป็นอิสระในการบริหารงาน ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการทำงานเชิงรุก ด้านความสามารถในการแข่งขัน และด้านการเผชิญกับความเสี่ยง นอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับธุรกิจนั้น ๆ ได้แล้ว คุณลักษณะของผู้ประกอบการเป็นปัจจัยที่ทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ และให้ผ่านไปได้ด้วยดี ยิ่งผู้ประกอบการมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการขั้นสูงมากเท่าใดย่อมส่งผลให้การทำงานในสถานประกอบการมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการพัฒนาผลประกอบการและความเจริญเติบโตในที่สุด ยืนยันโดยผลงานวิจัยของ Asemokha, A., et al. (2019) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลธุรกิจและความสัมพันธ์ในคุณลักษณะผู้ประกอบการในธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนผลประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

สถานประกอบการควรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะผู้ประกอบการด้านความสามารถในการแข่งขันมากที่สุด เพราะเป็นปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักของปัจจัยสูงสุดของผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ โดยการที่ผู้ประกอบการมุ่งมั่นพยายามในการเผชิญคู่แข่ง วิเคราะห์สถานการณ์ เรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถปรับตัวเพื่อให้ได้อยู่เหนือกว่าคู่แข่งจะช่วยทำให้สถานประกอบการมีผลประกอบการที่ดีขึ้น และสถานประกอบการควรให้ความสำคัญกับความได้เปรียบในการแข่งขันด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วนมากที่สุดเพราะเป็นปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักของปัจจัยสูงสุดของผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ โดยสถานประกอบการควรให้ความสำคัญกับการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน โดยมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อที่สถานประกอบการจะสามารถวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในเชิงลึกเพื่อที่สถานประกอบการจะสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาธุรกิจโรงแรมและที่พัก ในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีเท่านั้น โดยผู้ที่สนใจในการศึกษาครั้งต่อไปอาจไปศึกษาในเขตพื้นที่อื่น ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ เป็นต้น เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกันระหว่างเขตพื้นที่ และเพื่อเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยให้กว้างยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันยังมีอีกเป็นจำนวนมากที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นวัตกรรม การจัดการความรู้ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน เป็นต้น โดยผู้ที่สนใจในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปอาจศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขันให้กว้างขึ้น

3. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในธุรกิจโรงแรมและที่พักเพียงเท่านั้นโดยในอนาคตหากต้องการที่จะศึกษาธุรกิจอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่ม ผู้ประกอบการธุรกิจนันทนาการ ผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารของที่ระลึก เป็นต้น โดยผู้วิจัยแนะนำให้ผู้ที่สนใจในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปให้ใช้กรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ใช้ในครั้งนี้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทาง

ในการศึกษากับธุรกิจอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หรืออาจนำไปศึกษาในอุตสาหกรรมอื่น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปวางแผนกลยุทธ์เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของธุรกิจต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา จันทระจิต, พิมพ์พารณ สุททหลวง, ธัญลักษณ์ โกษาเสวียง และศุภชัย ธรรมสุปรีย์. (2022). การท่องเที่ยวไทยฟื้นตัวแล้วหรือยัง?. สืบค้น 21 เมษายน 2565, จาก <http://www.fpojourn.com/thai-tourism-situation/>
- ข่าวไทยพีบีเอสออนไลน์. (2563). ธุรกิจโรงแรมได้รับผลกระทบจาก COVID-19. สืบค้น 2 พฤษภาคม 2563, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/290469>
- จันทิมา พรหมเกษ, จักรเมต เมตตะธำรงค์ และวรรณิตา สารีคำ. (2562). ผลกระทบของศักยภาพผู้ประกอบการสมัยใหม่และนวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *Suranaree Journal of Social Science*, 13(2), 79-96.
- ณภัทร พุเกียรติ. (2562). แรงขับเคลื่อนการแข่งขันที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจคอนโดมิเนียมในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ณัฐวุฒิ แสนขันติวิโรจน์ และสมาลี รามัญ. (2021). อิทธิพลความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสามารถของผู้ประกอบการที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล. *Journal of Politics, Administration and Law*, 13(2), 253-268.
- ภัทริกา ชินช่าง. (2020). การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน งานวิจัยเชิงประจักษ์ของธุรกิจส่งออกเฟอร์นิเจอร์ในประเทศไทย. *Journal of Southern Technology*, 13(1), 108-120.
- มติชนออนไลน์. (2563). ท่องเที่ยวพฤษภาคมหยุด ยอด นทท. เป็น 0% ยื่น 6 เรื่องด่วน “สนทยา คุณปลื้ม” ชงภาครัฐเยียวยาจริงจัง. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.matichon.co.th/covid19/thai-covid19/news_2099699
- มัทนิน มณีขาว. (ผู้จัดรายการ). (2563). *EEC Focus* [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: TNN Online.
- รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และสุรัช อุทุมอ่า. (2554). การบริหารความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจSMEs ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. รายงานวิจัย, หลักสูตรการจัดการคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- วรายุ ศิรินันท์ และระบิล พันภัย. (2020). การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อุตสาหกรรมอาหารในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 14(1), 242-252.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2542). *การบริหารตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- สำนักงานส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2564). *บทวิเคราะห์สถานการณ์ MSME สาขาธุรกิจท่องเที่ยว*. สืบค้น 3 ธันวาคม 2564, จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20211012232619.pdf
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2558). *การสำรวจการประกอบกิจการโรงแรมและเกสต์เฮาส์ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ ฝ่ายวิจัยและประเมินผลส่วนยุทธศาสตร์การพัฒน. (2562). *บรรยายสรุปเมืองพัทยา ปี 2562*.
- Andriyanto, I., Arifin, J., & Ayuningtyas, A. A. (2019). Antecedent Factors of Competitive Advantage and its Impact on Performance. *Proceedings of the 1st International Conference on Economics, Management, Accounting and Business*, ICEMAB 2018, 8-9 October 2018, Medan, North Sumatra, Indonesia. DOI: 10.4108/eai.8-10-2018.2288714.

- Asemokha, A., Musona, J., Torkkeli, L., & Saarenketo, S. (2019). Business model innovation and entrepreneurial orientation relationships in SMEs: Implications for international performance. *Journal of International Entrepreneurship*, 17(3), 425-453.
- Dess, G. G., Lumpkin, G. T., & Taylor, M. L. (2005). Strategic management: Creating competitive advantage (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Everitt, B. S., & Skrondal, A. (2010). *The Cambridge dictionary of statistics*. (4th ed). NY: Cambridge University Press.
- Galbreath, J., Lucianetti, L., Thomas, B., & Tisch, D. (2020). Entrepreneurial orientation and firm performance in Italian firms: The moderating role of competitive strategy. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 26(4), 629-646. DOI: 10.1108/IJEBR-07-2019-0457.
- Hair, J. F. Jr., Hult, G. T. M., Ringle, C. M. & Sarsted, M. (2014). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)*. California: SAGE Publications
- Hidayatullah, S., Firdiansjah, A., Patalo, R. G., & Waris, A. (2019). The effect of entrepreneurial marketing and competitive advantage on marketing performance. *International Journal of Scientific and Technology Research*, 8(10), 1297-1301.
- Ibrahim and Mahmood (2016). Mediating role of competitive advantage on the relationship between entrepreneurial orientation and the performance of small and medium enterprises. *International Business Management*, 10(12), 2444-2452.
- Kaplan & Norton. (1996). Linking the balanced scorecard to strategy. *California Management Review*, 39(1), 53-79.
- Kiyabo, K., & Isaga, N. (2020). Entrepreneurial orientation, competitive advantage, and SMEs' performance: application of firm growth and personal wealth measures. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 9(1), 1-15.
- Kotler, P. (1997). *Marketing management: analysis, planning implementation and control* (9th ed.). NJ: Asimmon & Schuster.
- Marketeeronline. (2022). จับตาไทยเที่ยวไทยยอดพุ่งครึ่งปีหลัง คาดทั้งปีโต 161.7% สร้างรายได้ราว 7.2 แสนล้านบาท. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2565, จาก <https://marketeeronline.co/archives/268652>
- Qosasi, A., Maulina, E., Purnomo, M., Muftiadi, A., Permana, E., Febrian, F., 2019. The Impact of Information and Communication Technology Capability on the Competitive Advantage of Small Businesses. *International Journal of Technology*. 10(1), 167-177.
- TerraBKK. (2561). พัทยาก้าวใหม่สู่เมืองหลวงตะวันออก. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.terrabkk.com/articles/>
- Utami, A. K., & Wilopo, S. (2018). Effect of Entrepreneurial Orientation toward Competitive Advantage and Business Performance. *Russian Journal of Agricultural and Socio-Economic Sciences*, 79(7), 140-149. DOI: <https://doi.org/10.18551/rjoas.2018-07.15>